

آنچه در ادامه می‌خوانید، ادامه خلاصه‌نگاری کتاب «نگاهی انتقادی به دانشگاه هاروارد» نوشته «هری لویس» است:

هنگامی که هاروارد شروع به کار کرد، تحصیل در کالج امتیاز محسوب می‌شد؛ امتیازی که عضویت در جامعه افراد تحصیلکرده و بافرهنگ را ممکن می‌ساخت، در طول زمان تحصیلات تبدیل به دروازه‌ای شد که از طریق آن باهوش‌ترین و جاه‌طلب‌ترین افراد توده‌ها می‌توانستند وضعیت اجتماعی و اقتصادی خود را بهبود بخشند. اوایل قرن بیست و یکم حداقل شرط لازم برای داشتن کاری بالاتر از کار ی‌دی، داشتن مدرک کارشناسی بود. در حدود ۹۰ درصد پاس‌خگویان به یک تحقیق گفته‌اند امروزه تحصیلات کارشناسی همان قدر ضروری به نظر می‌رسد که در گذشته تحصیلات دبیرستانی واجب به نظر می‌رسید و امروزه سه چهارم فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها تصمیم دارند مدرک لیسانس هم بگیرند. البته ضرورتی ندارد که همه برای گرفتن لیسانس به دانشگاه‌های پژوهش محور وارد شوند؛ کالج‌های عالی زیادی در ایالات متحده وجود دارد و بخش زیادی از جمعیت دانشجویان کارشناسی، طالب دانشگاه چهارساله همراه با اقامت نیستند و تعداد کمی از دانشجویان شان را افراد بالای ۲۲ سال تشکیل می‌دهند، ولی کالج‌های دانشگاه‌های طراز اول از این حیث در موقعیت ویژه‌ای قرار دارند. آنها محیطی پر از اساتید با استعداد فکری بالا و منابع مالی زیاد دارند. متقاضیان زیادی هم خواهان دریافت پذیرش از این دانشگاه‌ها هستند؛ در نتیجه چنین دانشگاه‌هایی این فرصت را دارند که به جای پاسخگویی صرف به نیروهای بازار، خودشان این مساله را تعریف کنند که اصولا تحصیلکرده بودن به چه مناسبت؟

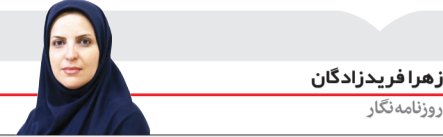
دانشجویان ورودی دانشگاه‌ها برشی از جامعه‌اند که کمی بیش از حد معمول خود از نیروی جوانی، جاه‌طلبی و هوش برخوردارند. آنها مقاصد مختلفی برای آینده خود برمی‌گزینند و درنهایت در مکان‌ها، مشاغل و سبک‌های زندگی مختلف توزیع می‌شوند. تعریف کردن زمینه‌های مشترک برای این بدنه دانشجویی متنوع، کاری دشوار و دردمساز است. اگر اصل متحدکننده را چیزی جز سرمای‌د و بهترین بودن در هر رشته که دانشجویان انتخاب کرده‌اند بدانیم، تلاش ما برای تعریف هسته سخت تحصیلات کارشناسی جست‌وجوی هویت نه‌ای خواهد بود؛ ولی اساتید می‌توانند که بگوییم یک تخصص خاص مهم‌تر از تخصص دیگری است.

با این حال برخی موضوعات بین تمامی این بدنه دانشجویی مشترک است و برنامه درسی باید آنها را لحاظ کند. دانشجویان کارشناسی عموما جوان هستند و جوانی عموما با پذیرش تغییرات، کشف علائق و استعدادها و اشتیاق برای آینده همراه است. کالج‌ها چه‌های دبیرستانی را که مسئولیت‌شان برعهده والدین است، تحویل می‌گیرند و در مقابل جامعه مسئول هستند. سنین ۱۸ تا ۲۲ سال زمان ایده‌آلی است که دانشجویان در آن ارزش‌های خود را پیدا کرده و درک کنند؛ ارزش‌هایی که آنها را به سایر مردم و همچنین به گذشتگان پیوند می‌زند. بیست‌ت دانشجویانی که وارد کالج‌های برتر می‌شوند، به مدت طولانی تلاش کرده‌اند تا در فرآیند پذیرش موفق شوند. آنها به قدری برای موفقیت تحصیلی و اخذ پذیرش از دانشگاه‌های رده‌بالا تلاش کرده‌اند که وقتی بالاخره موفق می‌شوند وارد دانشگاه شوند، قلب‌نمای درونی‌شان دیگر نمی‌تواند درباره اینکه از حالا به بعد چه باید کنند و به کدام سو بروند، چیز زیادی به آنها بگوید، ولی دانشگاه‌ها به آنها این احساس را می‌دهند که در ازای امتیاز تحصیلی که دریافت می‌کنند تنها دینی که دارند، پرداخت شهریه است.

در کالج‌های دانشگاه‌های بزرگ پژوهش محور، هدف قرار گرفتن تحصیلات تکمیلی، بحث هدف از تحصیلات کارشناسی را معشوش کرده است. دانشجویانی که دوره‌های تحصیلات تکمیلی را شروع می‌کنند، خیلی هم کم‌سن و سال نیستند و هنگامی که دوره را به‌تمام می‌رسانند، دیگر به‌طور قطع خیلی جوان نیستند. حواس‌پرتی‌های خاص دوره جوانی که در دوران تحصیلات کارشناسی قابل‌تصور است، در دوره‌های تحصیلات تکمیلی دیگر با همدردی اطرافیان مواجه نخواهد شد. برای دانشجویان دوره‌های تکمیلی درک جایگاه‌شان در زنجیره بزرگ هستی آتقدر مهم نیست که یافتن جایگاه‌شان در پلکان آکادمیک یا جریان رقابت‌ها مهم است، با این وجود، تمامی دانشجویان دوره‌های تکمیلی آتیه‌دار محسوب می‌شوند، اما همین که افراد شروع به نام‌نویسی در دوره‌های دکتری می‌کنند، فرصت‌ها هم مدام کمتر و کمتر می‌شوند.

۲۴ درصد دانشجویان علوم پزشکی در معرض اختلالات روان
 معاون دانشجویی، فرهنگی وزارت بهداشت گفت: «با بررسی‌های انجام‌شده در مراکز مشاوره دانشگاه‌های علوم پزشکی حدود ۲۴ درصد دانشجویان در معرض انواع اختلالات روان قرار دارند.»
 سیماسادات لاری در مراسم رونمایی از طرح پایش سلامت روان دانشجویان علوم پزشکی در وزارت بهداشت گفت: «بحث اداره مشاوره و حفظ و ارتقای بهداشت روان دانشجویان از اهمیت بسیاری برخوردار است. این دانشجویان در آینده قرار است متولی بهداشت مردم کشور باشند.» وی افزود: «آسیب‌های مختلفی ازجمله افسردگی، اعتیاد، شکست عاطفی، طلاق، اختلالات میان فردی و اختلالات روان در میان دانشجویان وجود دارد که براساس تست‌های انجام‌شده، ۲۴ درصد دانشجویان بالای خط برش این تست‌ها قرار دارند که به‌ما هشدار می‌دهد باید برای این گروه تست‌های تخصصی انجام شود.»

زهرا فریدزادگان

روزنامه‌نگار

پیوند میان صنعت و دانشگاه ضرورتی انکار‌ناپذیر است. کشورهای توسعه‌یافته با آگاهی از این ضرورت کوشیده‌اند سیاستگذاری‌های خود را برپایه تعمیق ارتباط میان صنعت و دانشگاه استوار کنند. در واقع یکی از رموز موفقیت کشورهای توسعه‌یافته، برقراری ارتباط تنگاتنگ میان صنعت و دانشگاه و استفاده از ظرفیت دانش‌آموختگان برای افزایش بهره‌وری در صنایع مختلف است. صنعت ساخت‌وساز ازجمله صنایعی است که توسعه و بهره‌وری در آن به‌شدت نیازمنداستفاده از دانش روز، تکنولوژی‌های برتر و علوم و فنون جدید است؛ لذا این امر محقق نمی‌شود مگر با بهره‌گیری از توان علمی قشر دانشگاهی کشور؛ اصلی که به جرأت می‌توان گفت در هیچ‌یک از سیاستگذاری‌های دولت طی ۱۰ سال اخیر مشاهده نشده است. این درحالی است که براساس طرح جامع مسکن، ساخت‌سالانه یک میلیون واحد مسکونی جدیدگذاری شده، اما شواهد نشان می‌دهد طی سال‌های گذشته روند تولید مسکن در کشور روند نزولی داشته، تا جایی که طبق آمار وزارت راه و شهرسازی، اکنون انباشت تقاضایی به میزان ۳/۵ میلیون واحد مسکونی در کشور وجود دارد. کاهش تولید مسکن از یک سو و افزایش جمعیت بیکار فارغ‌التحصیلان رشته‌های مرتبط باصنعت ساخت‌وساز این سوال را مطرح می‌کند که چرا دولت و متولیان حوزه‌مسکن از ظرفیت موجودوتوان فارغ‌التحصیلان رشته‌معماری و ساختمان برای رونق صنعت تولید مسکن استفاده نمی‌کنند؟

۵ افزایش ۱۶ درصدی بیکاران فارغ‌التحصیل

طبق آخرین آماري که از سوی مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت کار منتشر شده است، ۱۶۳ هزار و ۱۲۳ نفر از فارغ‌التحصیلان رشته معماری و ساختمان در سال ۹۵ موفق به یافتن شغل شده و بیکار بوده‌اند. این رقم در سال ۹۶، با رشد ۱۴ هزار و ۲۴۳ نفری به ۱۷۷ هزار و ۴۶۶ نفر رسیده است. در سال ۹۷ نیز روند افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان بیکار رشته معماری و ساختمان همچنان ادامه داشته و با افزایش ۱۱ هزار و ۴۲۰ نفر به رقم ۱۸۸ هزار و ۸۸۶ نفر رسیده است. به عبارت دیگر، نرخ تعد فارغ‌التحصیلان بیکار رشته معماری و ساختمان در سال ۹۷ معادل ۱۶ درصد نسبت به سال ۹۵ و ۶ درصدنسبت به سال ۹۶ افزایش داشته است. این ارقام نگران‌کننده‌نشان می‌دهد سیاستگذاری برای پیوند هرچه بیشتر صنعت و دانشگاه مسیر درستی را طی کرده است. البته ناگفته نماند که وضعیت آموزش نیروی انسانی در صنعت ساخت‌وساز کشور نیز در وضعیت چندان مطلوبی نبوده و این بخش از کمبود تکنسین‌های ماهر و کارآموده، نیروی عملیاتی و مشتاق کار و کارشناسان خوره به‌شدت رنج می‌برد. تجربه کشورهای موفق در این حوزه نشان می‌دهد سیاست‌گذاران به‌منظور ارتقای سطح مهارتی نیروی کار، موسساتی را تاسیس کرده‌اند تا این موسسات بتوانند بخش عمده‌ای از هزینه‌های خود را با استفاده از بودجی که از پروژه‌های نسبتاً بزرگ دریافت می‌کنند، تأمین کنند. برای مثال در استرالیا پیمانکاران موظفند ۲۵ درصد از مبلغ قرارداد خود را به این موسسات بدهند. به این ترتیب وجود چنین موسساتی موجب می‌شود مهارت‌ها با کیفیت مناسب، با سرعت بیشتر و هزینه کمتر به نیروی انسانی آموزش داده شود.

۵ تیشه آخوندی به ریشه بازار اشتغال

صنعت ساخت‌وساز در ایران، در دوره وزارت عباس آخوندی، متحمل ضربات و خسارات بسیار زیادی شد. عدم اعتقاد آخوندی به تولید مسکن و تعادل بخشی به عرضه و تقاضا در این حوزه، پیامدهایی چون افزایش ۸۳ درصدی قیمت‌ساخت یک مترمربع واحد مسکونی، افزایش ۶۰ تا ۷۰ درصدی قیمت تمام‌شده مسکن، عدم پیشروی عملیات تکمیل واحدهای مسکونی مسکن مهر، حاکم‌شدن رکود تورمی در بازار مسکن و افزایش سقف وام خرید مسکن بدون نظر گرفتن تبعات تورمی آن را به‌دنبال داشت، این درحالی است که صنعت ساخت‌وساز از یک سو به ۳۰۰ صنعت بزرگ و کوچک وابسته است و از سوی دیگر، ۲۰۰ هزار شغل مستقیم و غیرمستقیم ایجاد می‌کند. بدیهی است جبران خسارت‌هایی که در دوره صدارت آخوندی بر وزارت مسکن، راه و شهرسازی وارد شد، نیازمند زمانی بیش از آن است که از زمان استعفاي اوتاکنون گذشته است، بنابراین می‌توان یکی از دلایل رشد نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان رشته معماری و ساختمان انا کارآمدی متولیان صنعت ساخت‌وساز دانست که به تعبیری تیشه محکمی به ریشه مسکن در کشور زد.

دانشگاه

ردپای رگود مسکن در بیکاری ۲۲۶ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاه

بررسی آماری «فرهیختگان» از میزان فارغ‌التحصیلان بیکار در رشته فرآوری و ساخت و معماری و ساختمان در سال ۹۷ نشان‌دهنده افزایش چشمگیر تعداد بیکاران است

نظام مهندسی مانع اشتغال فارغ‌التحصیلان معماری و ساختمان است

طیبه ولیان، استاد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود در گفت‌وگو با «فرهیختگان» یکی از دلایل مهم افزایش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان رشته معماری و ساختمان را کاهش آمار ساخت‌وساز می‌داند و می‌گوید: «تورم، افزایش قیمت مصالح ساختمانی، افزایش قیمت تمام‌شده مسکن و کاهش قدرت خرید مردم موجب شده که ساختمان‌سازی به شکل قابل توجهی کاهش پیدا کند. بدیهی است در صورت عدم رونق ساخت‌وساز، کارشناسان و متخصصان این بخش، زمینه‌ای برای فعالیت و استفاده از دانش و مهارت‌های خود ندارند. در نتیجه کسانی که در این رشته تحصیل کرده‌اند، با بیکار هستند یا به ناچار وارد مشاغل دیگری شده‌اند.» وی معتقد است سازمان نظام مهندسی نیز به افزایش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان رشته معماری و ساختمان دامن زده است. در واقع انحصارطلبی سازمان نظام مهندسی اجازه نمی‌دهد فارغ‌التحصیلان رشته معماری و ساختمان جذب بازار کار شوند. بر این اساس قوانین و مقررات سختگیرانه‌ای وضع می‌کند که در عمل زمینه‌بیکاری فارغ‌التحصیلان این رشته فراهم می‌شود. به گفته ولیان، طبق قانون، فارغ‌التحصیل رشته معماری و ساختمان، سه تا چهار سال پس از اخذ مدرک لیسانس، می‌تواند طراحی ساختمان‌های ۱۰۰ متر و کمتر از آن را انجام دهد. در این مقطع فارغ‌التحصیلان، پایه ۳ را از نظام مهندسی کسب می‌کنند و امکان ساخت

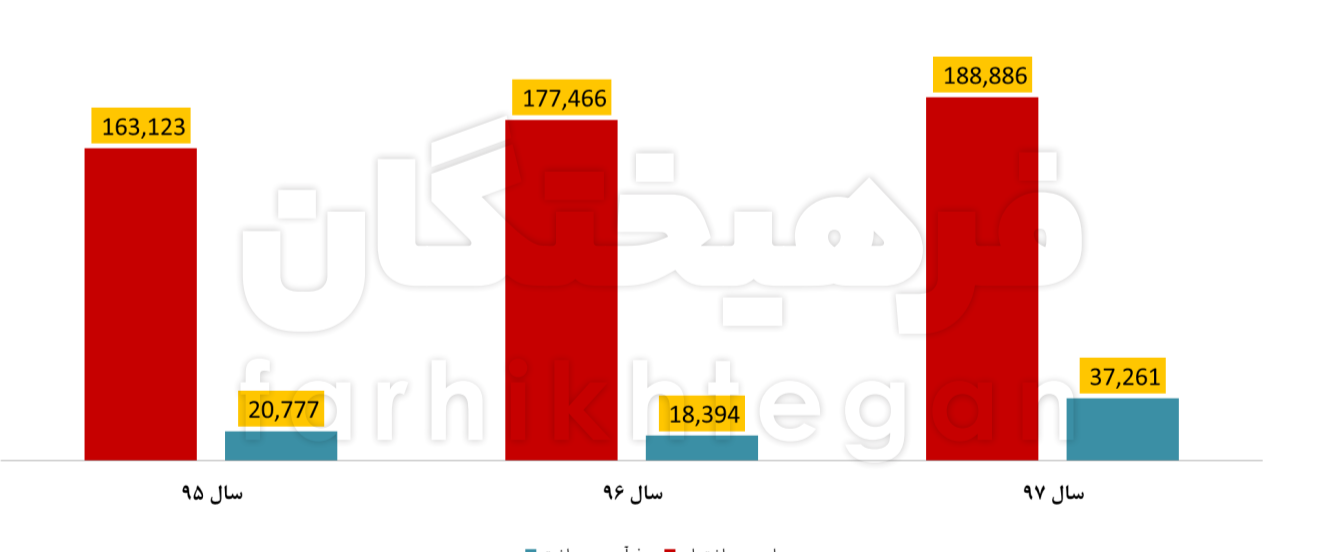
اهداف مراجع بازار کار و مراجع اعطای مدارک تحصیلی همسو نیست

مرضیه کاظم‌زاده، استادیار معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان بیکار رشته معماری و ساختمان می‌گوید: «برنامه‌ریزی برای رشته‌های تحصیلی در مقاطع عالی دانشگاهی باید علاوه بر توجه به توزیع عادلانه ظرفیت‌ها، نگاهی به بازار کار و صنعت و حرفه نیز داشته باشد. یکی از مشکلات عدم توازن تعداد فارغ‌التحصیلان با نیازمندی‌های بازار کار، غیرمتجانس بودن مراجع بازار کار و مراجع اعطای مدارک تحصیلی است. برای مثال دانشگاه‌ها نقشی در بازار حرفه‌ای معماری ندارند و در واقع اکنون، سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی و پیمانکاران ساختمانی به جای دانشگاه و مراکز آموزش عالی در بازار کار حرفه‌ای فعالیت می‌کنند، در حالی که اگر همچون سازمان نظام پزشکی، که بازار کار پزشکان را از طریق دانشگاه‌ها سازماندهی می‌کند، این امکان فراهم شود که مرجع تصمیم‌گیری برای وضعیت ساخت‌وساز کشور از طریق دانشگاه‌ها و با مشورت اساتید و همکاری دانشجویان رشته معماری و ساختمان اقدام کند، از یک سو شاهد ارتقای دانش معماری و از سوی دیگر شاهد رشد کیفیت معماری در بازار حرفه‌ای خواهیم بود. معتقدم بحران

داشتن مدرک تحصیلی فاضل ن یافتن شغل نیست

محمدرضا فرزاد بهتاش، عضو هیات علمی گروه شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران-شمال در گفت‌وگو با «فرهیختگان» موارد متعددی را در بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی دخیل می‌داند و می‌گوید: «بازار کار از دو بعد کارفرما و کارمند می‌توان بررسی کرد. در میحث کارفرما، وجود مسائلی مانند رانت یا قانون‌گریزی می‌تواند زمینه‌ساز بیکاری قشر وسیعی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی باشد، اما از سوی دیگر، در بسیاری از موارد عدم برخورداری فارغ‌التحصیلان از دانش مطلوب ونداشتن توازن علمی، عملی و تجربی آنها مانع این امر می‌شود که کارفرمایان مسئولیتی را به آنها واگذار کنند. اهتمام دانشجویان به کسب مهارت و ارتقای توانمندی‌های علمی و عملی خود در حین تحصیل می‌تواند از آنها یک فارغ‌التحصیل توانمند بسازد که پس از فارغ‌التحصیلی امکان یافتن شغلی متناسب با دانش و مهارت آنها فراهم می‌کند.» وی معتقد است، نگاه صرف به مقوله کارایی پس از فارغ‌التحصیلی، نگاه مشرثمزی نیست. اینکه دانشجویان صرفا با هدف ورود به بازار کار وارد دانشگاه شوند و تحصیلات خود را ادامه دهند، اگرچه یک روند طبیعی و معمول است، اما برای موفقیت در این زمینه باید نگاه به

روند افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان بیکار در دو رشته مرتبط با صنعت ساخت و ساز

تعداد و درصد فارغ‌التحصیلان بیکار در دو رشته مرتبط با صنعت ساخت‌وساز						
رشته‌های تحصیلی	سال ۹۵	تعداد (نفر)	نرخ بیکاری (درصد)	سال ۹۶		درصد تغییر ۹۷ نسبت به ۹۶
				تعداد (نفر)	نرخ بیکاری (درصد)	
فرآوری و ساخت	۲۰۷۷۷	۱۸۳۹۴	۲۵٫۶	۳۷۲۶۱	۲۳٫۵	۱۰۳
معماری و ساختمان	۱۶۳۱۲۳	۱۷۷۴۶۶	۲۷٫۷	۱۸۸۸۸۶	۲۶٫۱	۶

مهدی نژادنوری: بازار داخلی به نخبگان خیانت می‌کند

محمد مهدی نژادنوری، معاون علمی آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با فارس در پاسخ به این سوال که به چه دلایلی برخی جنبش‌های علمی را انکار می‌کنند و به دلایلی نخبگان می‌پردازند، گفت: «علت نخست روشنگری و دوم افزایش فعالیت‌های علمی است. روشنگری به این معناست که بدانیم افرادی که جنبش‌های علمی را انکار می‌کنند، به چه کسانی متصل هستند و باید جریان فکری این افراد افشا شود. دوم اینکه باید از قبل درباره اطلاعات و کارکردهایی که نخبگان در زمینه‌های مختلف دارند مصاحبه و دستاورد‌های آنها شناخته شود.» معاون علمی آستان قدس رضوی گفت: «بزرگ‌ترین موانعی که در بحث کار شرکت‌های دانش بنیان وجود دارد، بحث خیانت بازار داخلی و دیگری بحث صادرات است. دولت باید زمینه را فراهم کند تا نخبگان راه بازار خارج از ایران را پیدا کنند و بتوانند محصولات‌شان را به فروش برسانند و فعالیت‌ها و دستاورد‌هایشان را افزایش دهند. سومین مساله پول در گردش است که نخبگان بتوانند بخشی از خرید‌هایشان را انجام دهند و نکته آخر بحث مجوز گرفتن نخبگان است که زمان طولانی و هزینه زیادی را برای اخذ مجوز صرف می‌کنند.»

مراجی تجمع روز گذشته در دانشگاه امیرکبیر

روز گذشته تعدادی از دانشجویان دانشگاه امیرکبیر در اعتراض به آنچه که آنها «اخذ غیرقانونی شهریه‌های سنگین به بهانه سنوات تحصیلی» و همچنین «پولی‌سازی آموزش عالی» می‌خواندند، مقابل دفتر ریاست این دانشگاه تجمع اعتراضی برگزار کردند. در این تجمع که بعد از ساعتی به پایان رسید، مشاور رئیس دانشگاه وعده پیگیری مطالبه این دانشجویان را داد. اما محمدحسین کریمیان، معاون آموزشی دانشگاه امیرکبیر در گفت‌وگو با ایسنا در خصوص دلایل تجمع دیروز دانشجویان دانشگاه امیرکبیر اظهار کرد: «این دانشجویان به پذیرش دانشجوی خودگردان اعتراض دارند، در حالی که حدود ۶ سال است در پردیس‌های دانشگاه تعدادی از دانشجویان به صورت خودگردان پذیرش می‌شوند، بنابراین این موضوع جدیدی نیست.» وی گفت: «ما هزینه تحصیل با شهریه‌ای از دانشجویان دوره روزانه دریافت نمی‌کنیم، اما دانشجویان گاهی با برگزاری تجمعاتی به پذیرش دانشجوی خودگردان در دانشگاه اعتراض دارند. در واقع هر دانشجویی که در دانشگاه پذیرش می‌شود، فقط در نوع ورود با یکدیگر تفاوت دارند.»

